

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏
အခွင့်အရေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်သည့် ဥပဒေ

**MÓNGZØNG DVCÌCÈRÌÒ LÚNKÝNG
KUPGARLÝM DVRÁ**

(၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ဥပဒေအမှတ် ၈။)

(2015 Nóng, Móngngòem Lutdō Dvrá røzèr: 8)

၁၃၇၆ ခုနှစ်၊ တပေါင်းလဆန်း ၇ ရက်

1376nøng, Dvbóng shvlashvr 7 ni

(၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၄ ရက်)

(2015 Nóng, Vmáng 24 ni)

HÒMÀ

Tvyō	Mvtú	Mvr
1	1 TUT Bòng ǹng Kàciq pón nò dvtānwe	1
2	2 TUT Tvnū Mv̄nggári	3
3	3 TUT Móngzøng Dvcicèrìò Lúnk̀vng ǹng Lúnp̀vǹrì	4
4	4 TUT Wunjí Ràl̀vng poq vr̄vngwe ǹng Móngngòm Wunjí b̀vǹlì shvr̄we	7
5	5 TUT Wunjí Ràl̀vngò Pāwān ǹng Wálúnk̀vngri	9
6	6 TUT Móngzøng Dvcirìò Lúnk̀vng Kupgar Roqrimwe	13
7	7 TUT Vgámwe Mvtúri	17
8	8 TUT Mvrà D̄vm̀rì	17
9	9 TUT Angdangdang	18

စဉ်	မာတိကာ အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁။	အခန်း(၁) အမည်နှင့်အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြချက်	၁
၂။	အခန်း(၂) ရည်ရွယ်ချက်များ	၃
၃။	အခန်း(၃) တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေးနှင့် ရပိုင်ခွင့်များ	၄
၄။	အခန်း(၄) ဝန်ကြီးဌာနဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ခန့်အပ်ခြင်း	၇
၅။	အခန်း(၅) ဝန်ကြီးဌာန၏တာဝန်နှင့်လုပ်ပိုင်ခွင့်များ	၉
၆။	အခန်း(၆) တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေး ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခြင်း	၁၃
၇။	အခန်း(၇) တားမြစ်ချက်များ	၁၇
၈။	အခန်း(၈) ပြစ်ဒဏ်များ	၁၇
၉။	အခန်း(၉) အထွေထွေ	၁၈

**MÓNGZØNG DVCÌCÈRÌÒ LÚNKÝNG
KUPGARLÝM DVRÁ
(2015 Nóng, Móngngòm Lutdō Dvrá røzèr: 8)
1376nøng, Dvbóng shvlashvr 7 ni
(2015 Nóng, Vmáng 24 ni)**

Móngngòm Lutdōí Dvrá yālòng sving shvdō:ngie.

1 TUT

Bòng nving Kàciq pón nò dvtānwe

1. Dvrá yālòng sving móngzøng dvcìcèrìò lúnkýng kupgarlým dvrá, wa tó ràe.
2. Dvrá yalòng taq vbáwe lvingpvnggram kàrì sving dvtanshaq dō ídvingwa kàciq tvnū ràe.

(A) Móngzøng dvcìcèrì wawe nø: Móngngòm Dàni Myanmar Móng svng vdè móng mvdòng dvdu:tnò nò yvngmà-dvt vl ráiwe dvcìrì sving wāe. Wēkà taq móngbashà wáshì lú:nòrì nving zaqlè móngbashàrì nø mà-bá.

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေး
ကာကွယ်စောင့်ရှောက်သည့် ဥပဒေ
(၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ဥပဒေအမှတ် ၈။)
၁၃၇၆ ခုနှစ် တပေါင်းလဆန်း ၇ ရက်
(၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၄ ရက်)

ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သည် ဤဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သည်။

အခန်း (၁)
အမည်နှင့် အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြချက်

၁။ ဤဥပဒေကို တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေး
ကာကွယ်စောင့်ရှောက်သည့် ဥပဒေဟု ခေါ်တွင်စေရမည်။

၂။ ဤဥပဒေတွင်ပါရှိသောအောက်ပါစကားရပ်များသည်
ဖော်ပြပါအတိုင်း အဓိပ္ပာယ်သက်ရောက်စေရမည်-

(က) တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဆိုသည်မှာ ပြည်ထောင်စု
သမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်ကိုပင်ရင်းနိုင်ငံအဖြစ်
သတ်မှတ်၍ စဉ်ဆက်မပြတ် နေထိုင်ခဲ့ကြသော
လူမျိုးများကိုဆိုသည်။ ယင်းစကားရပ်တွင် နိုင်ငံသား
ပြုခွင့်ရသူများနှင့် ဧည့်နိုင်ငံသားများ မပါဝင်။

- (B) Wunjí rǎlǜng wawe nǝ: dvrá yalǝng taq
vrǝngshiwe Mǝngngǝm Vsúyaq Mǝngzǝng
dvcìcèrì nǝng singwe Wunjí Rǎlǜng sǝng
wǎe.
- (C) Mǝngngǝm Wunjí wawe nǝ: Puqhāng Dvrá
dǝ tiqdvchá Mǝngdàn Dànií mǝngngǝm lutdǝ
nǝnt vráwe taqkèní poqò nǝ bǝnlì shvrǝwe
mǝngzǝng dvcìcèrì nǝng singwe Wunjí
Rǎlǜng Mǝngngǝm Wunjí sǝng wǎe.
- (D) Mǝngwǎlmè mǝ-íni Mǝngwǎl Wunjí Rǎlǜng
wawe nǝ: Puqhang Dvrá vl dǝ tiqdvchá
mǝngdàn Dànií singǝngwe Mǝngwǎlmè mǝ-
íni Mǝngwǎl Wunjí lutdǝ nǝnt vráwe taqkèní
mǝngzǝng dvcìcèrì ràwe bǝnlìrì wǎalǝm rvt
poqò nǝ bǝnlì shvrǝwe Wunjí Rǎlǜng sǝng
wǎe.
- (E) Mǝngwǎlmè mǝ-íni Mǝngwǎl Wunjí wawe
nǝ: Puqhang Dvrá vl dǝ tiqdvchá Mǝngdàn
Dànií sǝngǝngwe Mǝngwǎlmè mǝ-íni
Mǝngwǎl Lutdǝ nǝnt vráwe taqkèní poqò nǝ
bǝnlì shvrǝwe Mǝngwǎlmè mǝ-íni Mǝngwǎl
mǝngzǝng dvcìcèrì ó singwe Wunjí Rǎlǜng
sǝng wǎe.

- (ခ) ဝန်ကြီးဌာန ဆိုသည်မှာ ဤဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်းသည့် ပြည်ထောင်စုအစိုးရ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ရေးရာ ဝန်ကြီးဌာနကို ဆိုသည်။
- (ဂ) ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဆိုသည်မှာ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ နိုင်ငံတော်သမ္မတက ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ဖွဲ့စည်းတာဝန်ပေးအပ်သော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများရေးရာဝန်ကြီးဌာန ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးကို ဆိုသည်။
- (ဃ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးဌာန ဆိုသည်မှာ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ နိုင်ငံတော်သမ္မတက သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးရေးရာကိစ္စရပ်များကို ဆောင်ရွက်ရန် ဖွဲ့စည်းတာဝန်ပေးအပ်သော ဝန်ကြီးဌာနကိုဆိုသည်။
- (င) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီး ဆိုသည်မှာ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ နိုင်ငံတော်သမ္မတက သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ဖွဲ့စည်း တာဝန်ပေးအပ်သော တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများရေးရာ ဝန်ကြီးဌာန၏ ဝန်ကြီးကို ဆိုသည်။

- (F) Móngzøngcèrì dāng wawe nò: móngzøngcèrìò kà, kàru, nímzì b̄nyā, tónglaqyà, tónglvmàng ǹng noqk̀vmshì dāng, mvshól zaqshøprì, mòngzøll̀vm dāng, puqhāng dvrá taq vbáwe lúnk̀vngrì lúnl̀vm dānggrì vbá nò s̀ngzà lvpāt vhangl̀vm dānggrì s̀ng wāe.

2 TUT

Tvnū M̄vnggàrì

3. Dvrá yalòngò tvnū m̄vnggàrì nò l̀ngp̄vnggrāmò dō íe:
- (A) Móngzøng dvcìcèrì shvngbeí nò rìnvrá dō móngbashàcè lúnk̀vng lúnl̀vm dvpvt,
- (B) Móngzøngcèrì shvdaq vr̀vm vráweí døngmanwe móngngòm nønt taqkèní dvcìqlvpāt tiqdø vzøm nò v̀ll̀vm dvpvt,
- (C) Móngzøng dvcìcèrìò kà, kàru, nímzì b̄nyā, tónglaqyà, tónglvmàng, dvcì mvsh̀lvpvrá ǹng mvshól zaqshøprì s̀ng roqgarl̀vm ǹng vhang vlúnl̀vm dvpvt,

- (စ) တိုင်းရင်းသားရေးရာဆိုသည်မှာ တိုင်းရင်းသားတို့၏ စကား၊ စာပေ၊ အနုပညာ၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ ဓလေ့ထုံးတမ်းနှင့် ကိုးကွယ်သည့်ဘာသာ၊ သမိုင်းအမွေအနှစ်၊ ငြိမ်းချမ်းရေး၊ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ အခွင့်အရေးများရရှိရေးတို့ အပါအဝင် လူမှုဘဝဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး စသည့်ကိစ္စရပ်များကို ဆိုသည်။

အခန်း (၂)

ရည်ရွယ်ချက်များ

၃။ ဤဥပဒေ၏ ရည်ရွယ်ချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်-

- (က) တိုင်းရင်းသားလူမျိုးအားလုံး တန်းတူညီမျှသော နိုင်ငံသားအခွင့်အရေးများ ရရှိစေရန်၊
- (ခ) တိုင်းရင်းသားအချင်းချင်း ချစ်ကြည်ရင်းနှီးမှုဖြင့် စစ်မှန်သောပြည်ထောင်စုစိတ်ဓါတ် အခြေခံ၍ ထာဝစဉ်အတူတကွ လက်တွဲနေထိုင်ကြစေရန်၊
- (ဂ) တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ စကား၊စာပေ၊ အနုပညာ၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ရိုးရာဓလေ့ထုံးတမ်း၊အမျိုးသားရေး လက္ခဏာနှင့်သမိုင်းအမွေအနှစ်တို့ကိုထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ရန်နှင့်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်၊

- (D) Móngzøng dvcìcèrì shvdaq vrám vrálám, vpó gōngálám nǜng tūbùm dzbvngkelámri té vllám dvpvt,
- (E) Vháng vlún dangtaq vcipwe móngzøng dvcìcèrìò paqzí dāng, shiqshàn dāng, wūlaq dāng, dvgū tvrà vtoq vtiplám dāngri vbá dō sǜngzà wūlaq dāngri vhanglám dvpvt
- (F) Puqhāng Dvrá taq vbāwe lúnkángri sǜng móngzøng dvcìcèrì gògōm dō lúnlám dvpvt íe.

3 TUT

Móngzøng Dvcìcèrìò Lúnkáng nǜng Lúnpvnrì

4. Móngzøng dvcìcèrì nø Móngdàn rvkupshì dāng, dvraí nókēlám dāng nvng mvring wāmà mòngzøllám dāng, móngbāshàrìò vjàng laqyà vjú dvpvt gvlshìwe Dvràrì nǜng mà-tøp kvtkení nø:

- (ဃ) တိုင်းရင်းသားလူမျိုး အချင်းချင်း စည်းလုံးညီညွတ်ရေး၊ ချစ်ကြည်လေးစားရေးနှင့် ရိုင်းပင်းကူညီရေးတို့ တိုးတက်ဖြစ်ထွန်းစေရန်၊
- (င) တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးမှု နည်းပါးနေသည့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ စီးပွားရေး၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး စသည်တို့ ပါဝင်သော လူမှုစီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်၊
- (စ) ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ အခွင့်အရေးများကို တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ အပြည့်အဝ ရရှိစေရန်။

အခန်း (၃)

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေးနှင့် ရပိုင်ခွင့်များ

၄။ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများသည် နိုင်ငံတော် လုံခြုံရေး၊ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးနှင့် ရပ်ရွာအေးချမ်းသာယာရေး၊ ပြည်သူတို့၏ ကိုယ်ကျင့်တရားအကျိုးငှာ ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ဥပဒေများနှင့်မဆန့်ကျင်လျှင်-

- (A) Vdèpòn kà, kàru, nímzì b̄nya, tónglaqyà, tónglvmàng n̄ng noqk̄mshì dāngrì kaq shvngshvngwa b̄nlì wá lúnshìe.
- (B) Vdèpòn kà, karurì svng móngdàn paqzì dang tóngdv̄r̄rì n̄ng mà-t̄p d̄ shvnḡontl̄vm n̄ng c̄nshil̄vm vkáng v̄le.
- (C) Vdèpòn tónglaqyà, tónglvmàng kènì wáshìwe bóykùngrì n̄ng mà-nád̄mr̄ ìwe bóykùng angnirì s̄ng shvngshvngwa washil̄vm vkáng v̄le.
- (D) Vdèpòn kàru n̄ng nímzì b̄nyārì kaq l̄pat zìdvng ȳr n̄ò v̄háng vlún d̄ m̄vn shvl̄l̄vm vkáng n̄ng tónglaqyà b̄nlirì n̄ng s̄ng n̄ò shvngshvngwa gùndvt̄pwe wàl̄vm vkáng v̄le.
- (E) B̄nya coqc̄vn vkáng, cì vc̄shil̄vm vkáng, b̄nlì z̄mshì lúnl̄vm vkáng n̄ng wulaq b̄nlirì taq r̄nvr̄á lúnk̄vng v̄le.
- (F) Vdèpònò vdàmci paqzìrì mà-m̄l mà-m̄vngl̄vm dv̄pvt roqrimwe, vpùn v̄jángwe n̄ng zìdvng hàngwe wàl̄vm vk̄vng v̄le.

- (က) မိမိတို့၏ စကား၊ စာပေ၊ အနုပညာ၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ ဓလေ့ထုံးတမ်းနှင့် ကိုးကွယ်သည့် ဘာသာသာသနာတို့ကို လွတ်လပ်စွာ ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိသည်။
- (ခ) မိမိတို့၏စကား၊ စာပေတို့ကို နိုင်ငံတော်၏ပညာရေး မူဝါဒကို ထိခိုက်မှု မရှိစေဘဲ သင်ကြားခွင့်နှင့် သင်ယူခွင့်ရှိသည်။
- (ဂ) မိမိတို့၏ယဉ်ကျေးမှုဓလေ့ထုံးတမ်းအရ ဆောင်ရွက်သော အခမ်းအနားများနှင့် နေ့ထူးနေ့မြတ်များကို လွတ်လပ်စွာ ကျင်းပခွင့်ရှိသည်။
- (ဃ) မိမိတို့၏စာပေနှင့်အနုပညာတို့ကို ခေတ်မီတိုးတက်စေရန် တီထွင်ကြံဆဖော်ထုတ်ခွင့်နှင့် ယဉ်ကျေးမှုကိစ္စရပ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လွတ်လပ်စွာ သုတေသနပြုဖော်ထုတ်ခွင့်ရှိသည်။
- (င) ပညာသင်ကြားခွင့်၊ ဆေးကုသခွင့်၊ အလုပ်အကိုင်ရပိုင်ခွင့်နှင့် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများတွင် တန်းတူညီမျှသော အခွင့်အရေးများ ရပိုင်ခွင့်ရှိသည်။
- (စ) မိမိတို့၏ ရိုးရာတိုင်းရင်းဆေးပညာများ တိမ်ကောပျောက်မှု မရှိစေရေးအတွက် ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ ဖော်ထုတ်ခြင်းနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေခြင်း တို့ကို ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိသည်။

- (G) Vdèpònò dāri zaqshøpri svng roqgar vsōngshilvm vkáng v̄le.
- (H) Puqhāng Dvrá taq dvmvtshì gōrō v̄l nìnø sīngvngwe Móngwálmè mø-íni Móngwál ǹng vdè Øpgōmshì vkánglún rvdoq dvrágō dāngtaq vdèpònò kōnmvngri vbálv̄m rvt tvnūngshì lúne.
- (I) Dvráciqcè (H) dø tiqdvchá, sīngvngwe Móngwálmè mø-íni Móngwál ǹng vdè Øpgōmshì vkánglún rvdoq dvrágō dāngtaq kōnmvng vbá lúnwe móngzøng dvcì í kvtkení nø, we Móngwálmè mø-íni Móngwál nvng vdè Øpshølshì vkánglún rvdoq øpkvng dangtaqø mvdøng ku, wē móngzøng dvcìrì dāng s̀ng wáa lúnlvm dvpvt sīngvngwe móngzøng dvcì kōnmvngri vbálv̄m vkáng zí ràe.
- (J) Vdèò móngzøngcèrì mvshøl mvyāngri kaq vpùn vjānglv̄m vkáng ǹng zaqshøp zaqnāngri s̀ng Dvrá v̄l dø rvdā nò roqgarlv̄m vkáng v̄le.

- (ဆ) မိမိတို့၏ ရှေးဟောင်း အမွေအနှစ်များကို ထိန်းသိမ်းကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခွင့်ရှိသည်။
- (ဇ) ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင်သတ်မှတ်သော လူဦးရေ ရှိပါက သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်နှင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ စီရင်စု ဥပဒေပြုရေးတွင် မိမိတို့ ကိုယ်စားလှယ်များ ပါဝင်နိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိသည်။
- (ဈ) ပုဒ်မခွဲ (ဇ) အရ သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်နှင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ စီရင်စု ဥပဒေပြုရေးတွင် ကိုယ်စားလှယ် ပါဝင်ခွင့် ရရှိသည့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးဖြစ်လျှင် ထိုတိုင်းဒေသကြီးသို့မဟုတ် ပြည်နယ်နှင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ စီရင်စု အုပ်ချုပ်ရေးတွင် အဓိကအားဖြင့် ထိုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများရေးရာကို ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းရင်းသားလူမျိုး ကိုယ်စားလှယ်များ ပါဝင်ခွင့်ပြုရမည်။
- (ည) မိမိတို့ တိုင်းရင်းသားများ၏ သမိုင်းဖြစ်စဉ်များကို ထုတ်ဖော်ခွင့်နှင့် အမွေအနှစ်များကို ဥပဒေနှင့်အညီ ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ခွင့် ရှိရမည်။

4 TUT

**Wunjí Ràl̀v̀ng poq vr̃ngwe ǹv̀ng Móngngò̀m Wunjí
b̀v̀nlì shvr̃r̀we**

5. Móngzø̀ng dvcìcèrìò rvgaq taq v́háng vlúnlv́m b̀v̀nlirì, rvmánzø̀ngmèrì, wulaq b̀v̀nlirì, ng̀v̀nì dvpò zaqshøp vpùn l̀v̀ngl̀v́m b̀v̀nlirì dang wàlv́m í lōng nìno rvmánzø̀ng mvtū b̀v̀nlirì ǹv̀ng sing dø s̃ingv̀ngwe dōngp̀v̀ng móngzø̀ngcèrì svng kò̀mzøp nò tøpwa vz̀v̀ngkaq pónawe, shá dvz̀vr̃we wa nò vr̃ashì ràe.
6. Móngdàn Dànì nò móngzø̀ng dvcìcèrì ó singwe b̀v̀nlirì dang tøptøpwa tvnúng lúnlv́m dvpvt Móngzø̀ng dvcìcèrì dang singwe Wunjí Ràl̀v̀ng svng móngngò̀m lutdoò nønt vr̃áwéí poq ràe.
7. Móngdàn Dànì nò:
 - (A) Móngngò̀m móngzø̀ng dvcìcèrì dāng Móngngò̀m Wunjí wa nò rvc̀v̀ng b̀v̀nlì shvr̃l̀v́m rvt lutdō kønmvngrì taqkèní í nìgø, lutdō kønmvng mø-írì taqkèní í nìgø Puqhāng Dvráciq 232, dvráciqcè (A) taq vbáwe dvmvtshaq àngzidvng rónkéò sórí wáshì mvno vs̀v̀ng kaq rvc̀v̀ng nò, werì bōng shipan svng Móngngò̀m Lutdō kaq dvtān nò nønt vr̃alòng lú ràe.

အခန်း (၄)

ဝန်ကြီးဌာနဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးခန့်အပ်ခြင်း

၅။ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ဒေသအတွင်းဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးလုပ်ငန်းများ၊ စီမံကိန်းကြီးများ၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၊ သဘာဝသယံဇာတထုတ်ယူသုံးစွဲခြင်းလုပ်ငန်းများအကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည်ဆိုပါက စီမံကိန်းအကြောင်းအရာများကို သက်ဆိုင်ရာ ဌာနတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအား ပြည့်စုံတိကျစွာ ကြိုတင်ချပြ အသိပေး၍ ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်ရမည်။

၆။ နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများရေးရာကိစ္စရပ်များကို အလေးထားဆောင်ရွက်နိုင်ရန် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများရေးရာဝန်ကြီးဌာနကို ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ဖွဲ့စည်းရမည်။

၇။ နိုင်ငံတော်သမ္မတသည်-

(က) ပြည်ထောင်စု တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ရေးရာ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးအဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရန် လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များထဲကဖြစ်စေ၊ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်မဟုတ်သူများထဲက ဖြစ်စေ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၂၃၂၊ ပုဒ်မခွဲ(က)ပါ အရည်အချင်း သတ်မှတ်ချက်နှင့် ပြည့်စုံသော သင့်လျော်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရွေးချယ်၍ ယင်း၏ အမည်စာရင်းကို ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော်သို့ တင်သွင်းလျက် သဘောတူညီချက် ရယူရမည်။

(B) Móngngòem Wunjí s̀vng b̀vnli shvrĩlv̄m rvt
 móngngòem lutdō n̄ont vràlòng mv-vl kvtkení
 n̄o, wegó tvlē b̀ong shipansh̄vr tiqkvtrá
 dvtānl̄vm vkáng v̄le.

(C) Móngngòem lutdōò n̄ont vrá b̀ogó svng
 Móngngòem Wunjí z̀vng n̄o pawan zí ràe.

8. Móngngòem Wunjí n̄o Móngdàn Dànì s̀vng pāwān
 k̄vm ràe. Móngngòem Wunjìò vyā rvgán n̄o àngwà
 ídvngwa Móngdàn Dànìò vyā rvgán d̄o í ràe.

(ခ) ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးအဖြစ် ခန့်အပ် တာဝန်ပေးရန်
 ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၏ သဘောတူညီချက်
 မရရှိပါက ယင်းပုဂ္ဂိုလ်အစား အမည်စာရင်းသစ်ကို
 ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သို့ ထပ်မံတင်သွင်းခွင့်
 ရှိသည်။

(ဂ) ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၏ သဘောတူညီချက်
 ရရှိပြီးသည့် ပုဂ္ဂိုလ်အား ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးအဖြစ်
 ခန့်အပ် တာဝန်ပေးရမည်။

၈။ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးသည် နိုင်ငံတော်သမ္မတအား တာဝန်
 ခံရမည်။ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၏ ရာထူးသက်တမ်းသည် သာမန်
 အားဖြင့် နိုင်ငံတော်သမ္မတ၏ ရာထူးသက်တမ်းအတိုင်း ဖြစ်
 သည်။

5 TUT

Wunjí Ràl̀ngò Pāwān ǹng Wálúnk̀ng̀rì

9. Wunjí Ràl̀ngò Pāwān ǹng Wálúnk̀ng̀rì nò
l̀ngp̄ngrāmò d̄ ie:

(A) Dvrá yal̀ng taq vbáwe tvnū mvnggàrì svng
wá dvgōml̀m dvpvt cv́ntóng (policy) ǹng
b̀nlì tvyōrì vr̀ngwe;

(B) Puqhang Dvrá ǹng Dvrá yal̀ng taq vbáwe
móngzøng dvcìcèrìò lúnk̀ng̀rì svng Dvrákàru
ó vbóng d̄ k̄tk̄m lúnvl̀m dvpvt
roqgārāwe;

(C) Móngzøng dvcìrìò kà, kàru, nímzì b̄nyā,
tónglaqyā, tónglv̀màng̀rì kaq roqrimshil̀m
ǹng v́háng vlúnl̀m dvpvt tvnūngshìwe,
mvshól mvyāng ǹng dārìò zaqshøprì svng
gùnlá n̄ dvtānl̀m ǹng roqgarl̀m dāng
tvǹngwe;

အခန်း (၅)
ဝန်ကြီးဌာန၏ တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များ

၉။ ဝန်ကြီးဌာန၏တာဝန်နှင့်လုပ်ပိုင်ခွင့်များမှာ အောက်ပါ အတိုင်းဖြစ်သည်-

- (က) ဤဥပဒေပါ ရည်ရွယ်ချက်များကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် မူဝါဒနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များ ချမှတ်ခြင်း၊
- (ခ) ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့် ဤဥပဒေပါ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေးများကို ဥပဒေနှင့်အညီ အပြည့်အဝ ရရှိခံစားနိုင်ရေးအတွက် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခြင်း၊
- (ဂ) တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ စကား၊ စာပေ၊ အနုပညာ၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ရိုးရာဓလေ့ထုံးတမ်းတို့ကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အတွက် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ သမိုင်းနှင့် ရှေးဟောင်း အမွေအနှစ်တို့ကို စုစမ်းရှာဖွေ ဖော်ထုတ်ရေးနှင့် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေး အတွက် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊

- (D) Móngzøng dvcìrì shvdaq nøngnøng vrálvm dang, shóngnøntní vpókēlvm dang ǹng tub̀m dvbvngkēlvm dangrì lvluq lōng dō b̀nlì pūngwe;
- (E) Vháng vl̀nlvm taq vcipwe móngzøngcèrìò s̀ngzà lvpāt vhānglvm dvpvt paqzì dāng, shiqshàn dāng, wulaq dāng ǹng dvgū tvrà vtoqvtiplvm dāngrì dō íwe dāng vr̀m taq vhānglvm rvt wāālvm;
- (F) Móngzøng dvcìcèrìò tiqdvci ǹng tiqdvci, mō-íni móngzøng dvcìcèrì shvdaq í ǹgø, dvgā noqkv̄mshìrì svng í ǹgø vtøp vnāwe mv-vl dō vdè shóngshì kà, kàru, tónglaqyà, noqshì sās̄vnā ǹng tónglv̄màngrì s̀ng tvnúngāwe;
- (G) Móngzøngcèrìò lúnkv̄ng kaq Dvrákàru ǹng vchøp dō rākèò høq kupgāralvm;
- (H) Móngzøngcè shvdaq mō-íni Móngzøngcèrìò dvhøtaq b̀nbungwe vzī vr̀ng írì ǹng s̀ng dō muqhóm shvr̀m shvrà nò dvcøpmawe;

- (ဃ) တိုင်းရင်းသားအချင်းချင်း စည်းလုံးညီညွတ်ရေး၊ ချစ်ကြည် လေးစားရေးနှင့် ရိုင်းပင်းကူညီရေးတို့ တိုးတက်ဖြစ်ထွန်းစေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (င) ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု နည်းပါးသော တိုင်းရင်းသားလူမျိုး များ၏ လူမှုဘဝ မြင့်မားရေးအတွက် ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးစီးပွားရေးနှင့် လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး စသည့်လုပ်ငန်းရပ်များ ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (စ) တိုင်းရင်းသားလူမျိုး တစ်မျိုးနှင့် တစ်မျိုး သို့မဟုတ် တိုင်းရင်းသားလူမျိုး အချင်းချင်းကို လည်းကောင်း၊ အခြားဘာသာ သာသနာကိုလည်းကောင်း ထိခိုက် နစ်နာမှု မရှိစေဘဲ မိမိ ချစ်ခင်မြတ်နိုးသည့် စကား၊ စာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ ကိုးကွယ်သည့် ဘာသာသာသနာ နှင့် ဓလေ့ထုံးတမ်းများကို လွတ်လပ်စွာ ဆောင် ရွက်ခြင်း၊
- (ဆ) တိုင်းရင်းသားများ၏ အခွင့်အရေးကို ဥပဒေနှင့်အညီ ထိရောက်စွာ အကာအကွယ်ပေးခြင်း၊
- (ဇ) တိုင်းရင်းသားအချင်းချင်း သို့မဟုတ် တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများအကြားဖြစ်ပွားသည့် အငြင်းပွားမှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းခြင်းနှင့် ဖြေရှင်းခြင်း၊

- (I) Móngzøng dvcicèrìò dāng vrøm taq vhang
vlúnlým dø íwe mvtúri nving sing nè gùndvtøp
bvnìrì wáawe;
- (J) Gørø mv-luq nè vmvnglým dø íwe nvng sīng
nè singvngwe Vsúyaq Ràlvng, Vsúyaq
Mvdòrì nvng vrāshì nè wàlv́m;
- (K) Dvrá yalòng taq vbáwe mvtúri nving sing nè
singvngwe Vsúyaq ràlvng, Vsúyaq mvdòrì
nving vrāshì nè wàlv́m;
- (L) Móngngøm Vsúyaq Mvdò kení í nìgø, Dvrá
tiqlònglòng rvt í nìgø tvlēvtwe móngzøngcèrì
ó sīngwe bvnìlì døngjári kaq wàlv́m.
10. Wunjí ràlvng nè ràwe móngzøng dvcicèrì ó sīngwe
bvnìrì wa mvdòrì kaq móngngøm vsuyaq mvdòò
nønt vráweí poq nè bvnìlì wàlv́m;

(ဈ) တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်
စေမည့် ကိစ္စရပ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သုတေသန
လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်း၊

(ည) လူနည်းစုဖြစ်သော၊ ကွယ်ပျောက်လုနီးပါး ဖြစ်နေ
သော တိုင်းရင်းသား မျိုးနွယ်စုများ၏ စကား၊ စာပေ၊
အနုပညာ၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ရိုးရာဓလေ့ထုံးတမ်းတို့ကို
ဖော်ထုတ်ခြင်း၊ ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ စောင့်ရှောက်ခြင်းနှင့်
ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊

(ဋ) ဤဥပဒေပါကိစ္စရပ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သက်ဆိုင်ရာ
အစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ညှိနှိုင်း
ဆောင်ရွက်ခြင်း၊

(ဌ) ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့ကဖြစ်စေ၊ ဥပဒေတစ်ရပ်
ရပ်အရဖြစ်စေ ပေးအပ်သော တိုင်းရင်းသားလူမျိုး
ရေးရာ လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ဆောင်ရွက်ခြင်း။

၁၀။ ဝန်ကြီးဌာနသည်လိုအပ်သည့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ
ရေးရာ ဝန်ထမ်းအဖွဲ့အစည်းအသီးသီးကို ပြည်ထောင်စုအစိုးရ
အဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်ရမည်။

11. Wunjí rǎlǎng nǝ rǎwe mǎngzǝngcǝrì ó singwe
bǎnlǝrì kaq rǎkǝò dǝ wá lúnlǎm rvt rà nǝnǝ Gomidi
nǎng bǎnlǝ wā mvdòrì sǎng sǎngǎngwe dvgá
Mǎngngǝm Wunjí Rǎlǎngri ó vrāshì nǝ poqshì
lúne; werì poqshì bǝ kvǝ bǎnlǝ dǝngjárì kaqsǎng
tiqkvtní dvmvt ràe.

12. Mǎngwǎlmǝ mǝ-íni mǎngwǎl wunjí rǎlǎngí nǝ
angò lvngpvngǝ rǎwe singǎng mǎngzǝng dvcìcǝrì
dāng mǎngtvmūcǝ mvdòrì kaq singǎngwe
mǎngwǎlmǝ mǝ-íni mǎngwǎl vsúyaqò nǝnt
vrǎlǝngí poqā ràe.

13. Mǎngwǎlmǝ mǝ-íni Mǎngwǎl Wunjí rǎlǎng nǝ
singǎngwe mǎngzǝngcǝrìò bǎnlǝrì kaq kǝngtǝp
wāa lúnlǎm rvt mǎngwǎlmǝ mǝ-íni mǎngwǎl
vsuyaqò lvnggongpǝ shipan taq nǝng vrǎm sūn nǝ
dvbāa ràe.

၁၁။ ဝန်ကြီးဌာနသည် တိုင်းရင်းသားရေးရာ ကိစ္စရပ်များကို ထိရောက်အောင်မြင်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် လိုအပ်ပါက ကော်မတီနှင့် လုပ်ငန်းအဖွဲ့များကို သက်ဆိုင်ရာ အခြား ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီးဌာနများနှင့် ညှိနှိုင်း၍ ဖွဲ့စည်းနိုင်ပြီး ယင်းတို့ ကိုဖွဲ့စည်းပါက လုပ်ငန်းတာဝန်များကို တစ်ပါတည်းသတ်မှတ် ပေးရမည်။

၁၂။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးဌာနသည် ယင်း၏ လက်အောက်တွင် လိုအပ်သည့် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးရေးရာ ဝန်ထမ်းအဖွဲ့အစည်းအသီးသီးကို သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရ၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်ရမည်။

၁၃။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် ဝန်ကြီးဌာနသည် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းရင်းသားရေးရာကိစ္စရပ်များကို အကောင် အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့၏ ရသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်းတွင် နှစ်စဉ် ထည့်သွင်း ရေးဆွဲရမည်။

6 TUT

Móngzøng Dvcìrìò Lúnkíng Kupgar Roqrimwe

14. Móngzøng dvcìcèrì nø, vdè móngzøng dvcìrìò lúnkíng sómwe vl rā nìnø kupgarwe wāā lúnlv̄m dvpvt singv̄ngwe móngwálmè mø-ini móngwál vsuyaq mvdò kaq shún lúnshìe.
15. Singv̄ngwe móngwálmè mø-ini móngwál vsuyaq mvdòì nø Dvráciq 14 kũ, dvtankà s̀vng lúnshì b̀ø kv̄t móngzøng dvcìcèrìò lúnkíng sómwe mv-v̄llv̄m rvt ràwe kupgar roqrimwe wá lúnlv̄m dvpvt;
- (A) Singv̄ngwe móngwálmè mø-ini móngwál móngzøng dvcì dāng Wunjí kaq pawan shvrī ràe.
- (B) Dvráciq̄cè (A) kukèní pāwan aptvlēwe mv-vl kv̄tkení nø vdu vbóngwe móngwálmè mø-ini móngngòm mvdò mvr̄m Wunjí tiqg̀ò s̀vng pawān shvrī ràe.

အခန်း (၆)

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏အခွင့်အရေး ကာကွယ်
စောင့်ရှောက်ခြင်း

၁၄။ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများသည် မိမိတို့ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေး နစ်နာဆုံးရှုံးပါက ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု ရရှိနိုင်ရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့ထံ တင်ပြနိုင်သည်။

၁၅။ သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့သည် ပုဒ်မ ၁၄ အရ တင်ပြချက်ကို လက်ခံရရှိသည့်အခါ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေး နစ်နာဆုံးရှုံးမှု မရှိစေရေးအတွက် လိုအပ်သည့် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုပေးရန်-

(က) သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးရေးရာဝန်ကြီးအား တာဝန်ပေးအပ်ရမည်။

(ခ) ပုဒ်မခွဲ (က) အရ တာဝန်ပေးအပ်နိုင်ခြင်း မရှိပါက သင့်လျော်သည့် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် အစိုးရအဖွဲ့ဝင်ဝန်ကြီးတစ်ဦးဦးအား တာဝန်ပေးအပ်ရမည်။

16. Dvráciq 15 kū pawan aptvlēshaq Wunjí nø:

- (A) Vdè sǝng bǝnlì pawan shvrīwe mvtú nǝng
sing nò mǝngzǝng dvcìrìò lúnkǝng sǝmwe
mvtú vl mv-vl dvtǝp ràe.
- (B) Dvráciqcè (A) kū dvtǝpshì dvgvp mǝngzǝng
dvcìrìò lúnkǝng sǝmwe mvtú bǝnbungwe
yǝngshì kvtnø kupgar roqrimwe wá lúnlǝm
dvpvt singǝngwe mǝngwálmè mǝ-ìni
mǝngwál vsúyaq mvdòò kaciq kení í nǝgǝ,
singǝngwe mǝngwálmè mǝ-ìni mǝngwál
vdǝng vl wunjí ràlǝngri, vsuyaq ràlǝngri,
vsuyaq mvdòrì, vdè ǝpgǝm vkánglún mǝng
mǝ-ìni vdè ǝpgǝm vkánglún shǝlshú mvdòrì
nǝng rà lǝng nǝnø muqhǝm shvrǝm shvrá nò í
nǝgǝ wá ràe.
- (C) Dvráciqcè (B) kūkení bǝnlì wáshìwe taq
Mǝngngǝm dvtǝng taq vlwe dvgá Wunjí
ràlǝngri, vsúyaq mvdòrìò tǝbǝmwe lún rà
lǝng nǝnø, singǝngwe mǝngwálmè mǝ-ìni
mǝngwál Vsuyaq mvdò kaq í nǝgǝ, singǝngwe
mǝngwálmè mǝ-ìni mǝngwál vsuyaq mvdò
kení tiqdvǝng Mǝngngǝm Mǝngzǝng
Dvcìcerì Dang Wunjí Ràlǝng kaq ínǝgǝ shún
ràe.

- ၁၆။ ပုဒ်မ ၁၅ အရ တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသော ဝန်ကြီးသည်-
- (က) မိမိအား တာဝန်ပေးအပ်သော ကိစ္စရပ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေး နစ်နာဆုံးရှုံးမှု ပေါ်ပေါက်ခြင်း ရှိမရှိ စိစစ် ရမည်။
- (ခ) ပုဒ်မခွဲ(က)အရ စိစစ်သည့်အခါ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေး နစ်နာဆုံးရှုံးမှု ပေါ်ပေါက်ကြောင်း တွေ့ရှိပါက ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု ပေးနိုင်ရေး အတွက် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်အရ လည်းကောင်း၊ သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ရှိ ဝန်ကြီးဌာနများ၊ အစိုးရဌာနများ၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ၊ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသ ဦးစီးအဖွဲ့များနှင့် လိုအပ်သလို ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်း၍လည်းကောင်း ဆောင်ရွက်ရမည်။
- (ဂ) ပုဒ်မခွဲ(ခ)အရ ဆောင်ရွက်ရာတွင် ပြည်ထောင်စုအဆင့်ရှိ အခြားဝန်ကြီးဌာနများ၊ အစိုးရဌာနများ၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ၏ ပံ့ပိုးမှုရရှိရန် လိုအပ်ပါက သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့သို့လည်းကောင်း၊ သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့မှ တစ်ဆင့် ပြည်ထောင်စု တိုင်းရင်းသားလူမျိုးရေးရာဝန်ကြီးဌာနသို့လည်းကောင်း တင်ပြရမည်။

17. Móngwálmè mø-íni móngwál vsuyaq mvdò nò
Dvráciq 16, Dvráciqè (C) kūtaq shú:nò dāng ǹ̀ng
sing nò Móngngòm dvt̀̀ng vl Wunjí r̀̀l̀̀ng̀r̀̀i,
Vsuyaq mvdòr̀̀ò tub̀̀m̀ẁe l̀̀n r̀̀a m̀v̀t̀ú ỳ́ng̀sh̀ì
kvtnø Móngngòm vsuyaq mvdò kaq shún r̀̀aè.

18. Wunjí r̀̀l̀̀ng̀ nò Dvráciq 16, Dvráciqè (C) kūkení
shú:nò dang ǹ̀ng sing nò Móngngòm dvt̀̀ng vl
Wunjí r̀̀l̀̀ng̀r̀̀i, Vsuyaq r̀̀l̀̀ng̀r̀̀i, Vsúyaq mvdòr̀̀í
tub̀̀m̀l̀v̀m r̀̀àẁe m̀v̀t̀ú ỳ́ng̀sh̀ì kvtnø móngngòm
vsuyaq mvdò kaq shún r̀̀aè.

19. Dvráciq 15 kū, b̀̀ǹl̀ì shv̀r̀ì v̀h̀óm̀ẁe wunjí nò vdèí
wáshì b̀̀ǹl̀ì taq móngzø̀ng dvcìcèr̀̀ò l̀̀ǹk̀v̀ng̀r̀̀i
s̀̀ng kupgarwe wáa mv-l̀̀n kvtnø, m̀v̀t̀ú g̀òk̀òm d̀ò
dvtan nò Móngwálmè mø-íni móngwál vsuyaq
mvdò kaq dvtan r̀̀aè.

၁၇။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် အစိုးရအဖွဲ့သည် ပုဒ်မ ၁၆၊ ပုဒ်မခွဲ(ဂ) အရ တင်ပြချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြည်ထောင်စု အဆင့်ရှိ ဝန်ကြီးဌာနများ၊ အစိုးရဌာနများ၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်း များ၏ ပံ့ပိုးမှုရရှိရန် လိုအပ်ကြောင်း သုံးသပ်တွေ့ရှိပါက ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့သို့ တင်ပြရမည်။

၁၈။ ဝန်ကြီးဌာနသည် ပုဒ်မ ၁၆၊ ပုဒ်မခွဲ(ဂ) အရ တင်ပြချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြည်ထောင်စုအဆင့်ရှိ ဝန်ကြီးဌာနများ၊ အစိုးရ ဌာနများ၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ၏ ပံ့ပိုးမှုရရှိရန် လိုအပ်ကြောင်း သုံးသပ်တွေ့ရှိပါက ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့သို့ တင်ပြရမည်။

၁၉။ ပုဒ်မ ၁၅ အရ တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသော ဝန်ကြီးသည် မိမိဆောင်ရွက်ရသောကိစ္စတွင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့် အရေးကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု ပေးနိုင်ခြင်းမရှိပါက အကျိုး အကြောင်း ပြည့်စုံစွာဖော်ပြ၍ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့သို့ တင်ပြရမည်။

20. Móngwálmè mø-íni móngwál vsuyaq mvdò nø Dvráciq 19 dø tiqdvchá dvtana:tnò mvtú nø Móngngøm dvtvng taq wáa ràwe mvtú íwe tvrà sun lúnshì kv̄t nø, wá vdū dø wáa lúnlvm̄ dvpvt Móngngøm Vsuyaq Mvdò kaq dvtan ràe.
21. (A) Móngngøm vsuyaq mvdò nø Dvráciq 20 dō tiqdvchá dvtana:tnò mvtú ǹvng sing ǹø, wáa vdū dō wáa lúnlvm̄ dvpvt Móngngøm Wunjí sv̀ng b̀vnli shvrī ràe.
- (B) Móngngøm Wunjí nø Dvráciqcè (A) dō tiqdvchá b̀vnli shvrīwe móngzøng dvcìrìò lúnkv̄ng sòmwe mvtú taq kupgarwe wáa lúnlvm̄ dvpvt Móngngøm Vsuyaq Mvdòò kàciqrvtwe taqkení í nìgø, Móngngøm dvtvng vl sing̀vngwe Wunjí ràl̀vngri, Vsuyaq ràl̀vngri, Vsuyaq Mvdòrì ǹvng muqhóm vrāshì ǹø í nìgø wá ràe.

၂၀။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့သည် ပုဒ်မ ၁၉ အရ တင်ပြသောကိစ္စမှာ ပြည်ထောင်စုအဆင့်တွင် ဆောင်ရွက်ပေးရမည့်ကိစ္စ ဖြစ်ကြောင်း သုံးသပ်တွေ့ရှိပါက လိုအပ်သလို ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရေးအတွက် ပြည်ထောင်စု အစိုးရအဖွဲ့သို့ တင်ပြရမည်။

၂၁။ (က) ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့သည် ပုဒ်မ ၂၀ အရ တင်ပြ ချက်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ လိုအပ်သလို ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးအား တာဝန်ပေးအပ်ရမည်။

(ခ) ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးသည် ပုဒ်မခွဲ(က) အရ တာဝန် ပေးအပ်သည့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့် အရေးနစ်နာဆုံးရှုံးသည့် ကိစ္စတွင် ကာကွယ်စောင့် ရှောက်မှုပေးနိုင်ရေးအတွက် ပြည်ထောင်စုအစိုးရ အဖွဲ့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်အရ လည်းကောင်း၊ ပြည် ထောင်စုအဆင့်ရှိ သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနများ၊ အစိုးရဌာနများ၊အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပေါင်းစပ် ညှိနှိုင်း၍ လည်းကောင်း ဆောင်ရွက်ရမည်။

7 TUT

Vgámwe Mvtúri

22. Kágó í nìgø Dvrá yalòng taq vbáwe móngzøng dvcìcèrìò lúncvng nng lúnpvnrì svng ngngwe mvtú mà-dášhaq vgámwe wá mv-daq!
23. Kágó í nìgø Dvrá yalòng taq vbáwe shvdøngshaq kàciqrì svng mónglvmàng bvnli dvpvt rvtnø yuqzorvm wá mv-daq!
24. Kágó í nìgø móngzøng dvcìrì shvdaq mà-wvmwe, céshiwe, nønt mà-zømwe mvtú tiqdangdang búnglvm rvt tvnū nò, mø-íni lvbøn rā dō mvtú vlwe laqyàrì wá mv-daq!

8 TUT

Mvrà Dvmri

25. Kágó í nìgø Dvráciq 22 taq vbáwe vgám mvtú svng vléshìe, wa mvrà yvngshì nò kàciqrvtwe vholm bòò kvtnø, wegó svng tiqnóng mvdvm mà-mvzvnwe tōngdvm í nìgø, gvmsung tiqsèn lvp mvdvm ma-mvzvnwe pōdvm í nìgø, dvm shònlònglòng í nìgø kàciqrvt ràe.

အခန်း (၇) တားမြစ်ချက်များ

၂၂။ မည်သူမျှ ဤဥပဒေပါ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေးနှင့်ရပိုင်ခွင့်များကို ခိုင်လုံသော အကြောင်းပြချက် မရှိဘဲ ပိတ်ပင်တားဆီးခြင်း မပြုရ။

၂၃။ မည်သူမျှဤဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို နိုင်ငံရေးကိစ္စ အလို့ငှာ အလွဲသုံးစား မပြုလုပ်ရ။

၂၄။ မည်သူမျှ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအချင်းချင်း မုန်းတီးခြင်း၊ ရန်မှုခြင်း၊ စိတ်ဝမ်းကွဲခြင်း တစ်မျိုးမျိုးကို ဖြစ်ပေါ်စေရန် ရည်ရွယ်သော သို့မဟုတ် ပေါ်ပေါက်လာရန် အကြောင်းရှိသော အပြုအမူများကို မပြုလုပ်ရ။

အခန်း (၈) ပြစ်ဒဏ်များ

၂၅။ မည်သူမဆို ပုဒ်မ ၂၂ ပါတားမြစ်ချက်ကို ဖောက်ဖျက် ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူကို တစ်နှစ်ထက်မပိုသော ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ကျပ်တစ်သိန်းထက် မပိုသော ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

26. Kāgǝ í nìgǝ Dvráciq 23 taq vgámwe mvtú sǝng vléshìwe mvrà yǝngshì nǝ kàciqrvt bóò kvtnǝ, wegǝ sǝng tiqnǝng mvdǝm mà-mvzǝnwe tǝngdǝm í nìgǝ, gǝmsǝng tiqsèn lvp mvdǝm mà-mvzǝnwe pǝdǝm í nìgǝ, dǝm shònìlǝnglǝng í nìgǝ kàciqrvt ràe.
27. Kāgǝ í nìgǝ Dvráciq 24 taq vgámshì mvtú sǝng vléshìwe mvrà yǝngshì nǝ kàciqrvtwe vǝhǝ:mò kvtnǝ, wegǝ sǝng vnínǝng mvdǝm mà-mvzǝnwe tǝngdǝm í nìgǝ, gǝmsǝng vnìsèn lvp mvdǝm mà-mvzǝnwe pǝdǝm í nìgǝ, dǝm shònìlǝnglǝng í nìgǝ kàciqrvt ràe.

9 TUT

Angdangdang

28. Mǝngngǝm Wunjí nǝ Mǝngngǝm Lutdǝ lìpǝng yvng í nìgǝ, Mǝngcè Lutdǝ mǝ-ìni Dvcì Lutdǝ lìpǝng yǝng í nìgǝ, Mǝngdàn mǝ-ìni Mǝngbashàrì nǝng sing nǝ mvdik ràwe Mǝngzǝng Dvcicèrì dāng dvjà vnǝng nǝ angkvtkvt shún nǝ dvtanwe wá ràe.

၂၆။ မည်သူမဆို ပုဒ်မ ၂၃ ပါတားမြစ်ချက်ကို ဖောက်ဖျက် ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူကို တစ်နှစ်ထက်မပိုသော ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ကျပ်တစ်သိန်းထက် မပိုသော ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

၂၇။ မည်သူမဆို ပုဒ်မ ၂၄ ပါ တားမြစ်ချက်ကို ဖောက်ဖျက် ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူကို နှစ်နှစ်ထက်မပိုသော ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ကျပ်နှစ်သိန်းထက် မပိုသော ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

အခန်း (၉)

အထွေထွေ

၂၈။ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးသည် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် အစည်းအဝေးတွင်ဖြစ်စေ၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော် သို့မဟုတ် အမျိုးသားလွှတ်တော် အစည်းအဝေးတွင်ဖြစ်စေ နိုင်ငံတော် သို့မဟုတ် အများပြည်သူတို့နှင့် သက်ဆိုင်သည့် အရေးကြီးသော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများဆိုင်ရာအခြေအနေကို အခါအားလျော်စွာ တင်ပြရမည်။

29. Móngngòm Wunjí nò Dvráciq 9 taq vbáwe pāwān nǝng wálúnkǝngrì sǝng shvbòn shvlvtwe taq rà nǝng singǝngwe Móngwálmè mǝ-íni mǝngwál wunjí kaq bvnli vwálawe wá lúnshìe.
30. Wunjí Ràlǝng nò Dvrákàru dǝ tiqdvchá poqshìwe Gomidi nǝng bvnli mvdòrìò rǝng bvnli rì svng wáa ràwe í nò zìrøk gǝ doqā ràe.
31. Dvrá yalǝng taq vbáwe zìwvtrì sǝng Mǝngcìl (Yé)í ciplá vkáng vlwe zìwvtrì, wa nò dvmvtshìe.
32. Móngwálmè mǝ-íni Mǝngwál Vsuyaq Mvdò nò Dvrá yalǝng taq vbáwe mǝngzǝngcèrì dāng bvnli tiqmvttútú wàlǝm rvt vdè vsuyaq mvdòò singǝngwe Mǝngzǝng Dvcìcè Dāng Wunjí kaq bvnli shvrì nò wá ràe. Mǝngzǝng Dvcìcè Dāng Wunjí mv-vlwe mǝngwálmè mǝ-íni mǝngwálrì taq singǝngwe mǝngwálmè mǝ-íni Mǝngwál Wunjíchukngí pawan zìòwe wunjíí wá ràe.
33. Dvrá yalǝng taq vbáwe zìwvt tiqlǝnglǝng rvt dvkà kǝòwe taq Wunjí Ràlǝng kèní vzǝngkaq vkángziwe lún ràe.

၂၉။ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးသည် ပုဒ်မ ၉ ပါတာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရာတွင် လိုအပ်ပါက သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးအား တာဝန်ခွဲဝေအပ်နှင်းခြင်း ပြုနိုင်သည်။

၃၀။ ဝန်ကြီးဌာနသည် ဤဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်းသော ကော်မတီ နှင့်လုပ်ငန်းအဖွဲ့များ၏ ရုံးလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ပေးရ မည်ဖြစ်ပြီး ကုန်ကျစရိတ်များကိုလည်း ကျခံရမည်။

၃၁။ ဤဥပဒေပါပြစ်မှုများကို ရဲအရေးယူပိုင်ခွင့်ရှိသော ပြစ်မှု များအဖြစ် သတ်မှတ်သည်။

၃၂။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့သည် ဤဥပဒေပါ တိုင်းရင်းသားရေးရာ ကိစ္စတစ်ရပ်ရပ်ကို ဆောင်ရွက် ရန် မိမိတို့အစိုးရအဖွဲ့၏ သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးရေးရာ ဝန်ကြီးအား တာဝန်ပေးအပ် ဆောင်ရွက်စေရမည်။ တိုင်းရင်းသား လူမျိုးရေးရာဝန်ကြီးမရှိသော တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်များတွင် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်က တာဝန်ပေးအပ်သည့် ဝန်ကြီးအား ဆောင်ရွက်စေရမည်။

၃၃။ ဤဥပဒေပါ ပြစ်မှုတစ်ရပ်ရပ်ဖြင့် တရားစွဲဆိုရာတွင် ဝန်ကြီးဌာန၏ ကြိုတင်ခွင့်ပြုချက်ကို ရယူရမည်။

34. Dvrá yalòng taq vbáwe dvdøngshaq mvtúri s̀vng tvnùng nò b̀vnlì wáshì lōng kē:

- (A) Wunjí ràl̀vng nò tóngdvrá, c̀vnl̀vm s̀ōnrī ǹvng s̀ōntàri s̀vng Móngngòem Vsuyaq Mvdòò ǹont vráweí d̀vkāng lúnshìe.
- (B) Wunjí Ràl̀vng nò mvnglip vrìngkàru, mvnglip, lvp dvtúkà ǹvng wàl̀vm b̀vnlitóngri d̀vkāng lúnshìe.
- (C) Móngwálmè mø-íni móngwál wunjí ràl̀vng nò sing̀vngwe Móngwálmè mø-íni móngwál vsuyaq mvdòò ǹont vràl̀ongí mvnglip vrìngkàru, mvnglip, lvpdvtú kàciq ǹvng wàl̀vm b̀vnlitóngri d̀vkāng lúnshìe.
- (D) Wunjí Ràl̀vng nò mvnglip vrìngkàru, mvnglip, lvpdvtúkà ǹvng wàl̀vm b̀vnlitóngri d̀vkang lúnshìe.

Móngngòem Dàni Myanmar Móngdàn puqhāng mvp̀vng dvrákàru kũ ngà wurmal shvmālshònge.

Thein Sein

Móngdàn Dàni

Móngngòem Dàni Myanmar Móngdàn

၃၄။ ဤဥပဒေပါပြဋ္ဌာန်းချက်များကိုအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရာတွင်-

- (က) ဝန်ကြီးဌာနသည် နည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းနှင့် စည်းကမ်းများကို ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ထုတ်ပြန်နိုင်သည်။
- (ခ) ဝန်ကြီးဌာနသည် အမိန့်ကြော်ငြာစာ၊ အမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက်နှင့်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ထုတ်ပြန်နိုင်သည်။
- (ဂ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့သည် အမိန့်ကြော်ငြာစာ၊ အမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက်နှင့်လုပ်ထုံး လုပ်နည်းများကို ထုတ်ပြန်နိုင်သည်။
- (ဃ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးဌာနသည် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် အမိန့်ကြော်ငြာစာ၊ အမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက်နှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ထုတ်ပြန်နိုင်သည်။

ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ ကျွန်ုပ် လက်မှတ်ရေးထိုးသည်။

(ပုံ) သိန်းစိန်

နိုင်ငံတော်သမ္မတ

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်